

Која је прихватљива цена "једностране лудости"?

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 04 јун 2009 05:59

Једнострана примена Споразума о стабилизацији и придруживању, Србију је, од фебруара до маја, коштала 17 милиона евра, изгубљених само на царинским приходима. На годишњем нивоу то износи 68 милиона евра. Владици званичници су ову вест тријумфално прославили. Наиме, када је 6. децембра 2008. представљан буџет за ову годину, Диана Драгутиновић, министарка финансија, упозоравала да би, због једностране примене, буџет могао остати краћи за читавих 267 милиона евра. Пошто се та мрачна прогноза за сада не остварује, евроентузијастички су, по "Блицу" и на Б92, свечано отворили шампањац.

Треба, међутим, рећи да је новац изгубљен од укинутих царина само део штете које је претрпела Србија због еврореформске лудости зване "Једнострана примена ССП". Наиме, укидање царина значило је појефтињење европске робе и даље смањење продаје домаћих производа. Колики је тачно ударац тиме нанесен домаћој привреди тешко је рећи, због опште привредне кризе. Ипак, сигурно је да 68 милиона евра годишњег губитка није ни приближно цифра која говори о штети коју смо претрпели.

Друго, ако неко мисли да је 68 милиона евра мали губитак, нека то каже пензионерима, поготово њима 400.000 који не примају више од 110 евра месечне пензије. Симболички гест добре воље треба да има симболичку цену. Седамдесетак милиона евра директне штете није симболичка цена. Још који тако скуп гест евроентузијазма, и Србија ће тешко моћи да сачека 2032. или већ коју другу годину "коначног пријема Србије у пуноправно чланство ЕУ".

И треће, онај ко не види да се ова ствар са прикључењем Србије ЕУ опасно заглавила, има озбиљан проблем са перцепцијом реалности. Евентулно добијање "белог шенгена", до краја ове године, овде се рачуна као врхунски успех "европског пута Србије". При томе се, судећи по Брамерцовом извештају, ни до тога неће тако лако доћи. Наша штампа је ових дана славодобитно писала да се бели шенген може очекивати већ од јула. Међутим, како нас је обавестила Александра Стиглмајер [\[1\]](#), одлуку о томе најпре треба да донесе Европска комисија, па Европски парламент, па све земље чланице. То у најбољем случају значи да ћемо нешто конкретно моћи имати тек у новембру. При томе, поменута нас је званичница упозорила, да Србија не сме да погрешни ни у најмањој ствари, ако хоће чак и тада да добије "бели шенген". "Уколико Европска комисија убрзо и усвоји предлог о укидању виза за грађане Србије", објаснила нам је она, "министри унутрашњих послова ЕУ могли би већ на јесен да гласају против тога ако власти у Београду у међувремену не направе додатни напредак. Србија у свакој фази процеса укидања виза мора да

Која је прихватљива цена "једностране лудости"?

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 04 јун 2009 05:59

исказује јасну политичку и практичну вољу да ће испунити све постављене захтеве, да ће примењивати све нове законе и стратегије у потпуности и усвојити оне који су још преостали". За сада још не траже да, при томе, морамо све време да певамо и играмо од радости. Али, можда се то подразумева?

Што је најлепше, толико жуђени "бели шенген" је за већину грађана Србије више психолошки (симболички), него стварни добитак. Наиме, у Србији пасош има свега милион њених грађана, а у иностранство не путује више од 200.000 њих. Раелну корист од "белог шенгена", дакле, имаће само танки слој више и више средње класе, као и млађи људи који имају амбицију да у те класе уђу. Огромна већина људи у Србији неће од тога имати ништа, а ако свему додамо и оних 68 милиона евра колико ће та већина морати да додатно издвоји за српски буџет, онда тренутно, како ствари стоје, "европски пут Србије" више нам штети, него што користи.

У том смислу је у праву економиста Саша Ђоговић, из Института за тржишна истраживања, који каже: "Ако не дође до одмрзавања ССП у јуну, не видим ниједан разлог зашто би Србија наставила да до краја године једнострано спроводи овај споразум" [\[2\]](#). И заиста, да би добила бели шенген од Србије се очекује да непрестано и са све већин интензитетом доказује евроатлантски ентузијазам. Са друге стране, Србија управо због тог "ентузијазма" има много трошкова. У околностима велике економске кризе, међутим, наши европски пријатељи мораће разумети да ми неке трошкове једноставно треба да смањимо. Једнострана примена ССП још увек није званичан захтев ЕУ, већ само резултат српског евроентузијазма "преко граница дужности". Зато ће наши европски пријатељи свакако разумети да укидање једностране примене ССП није последица мањка евроентузијазма у Срба, већ мањка новца у државној каси.

Наравно, замислити Цветковићеву владу како суспендује одлуку о једностраној примени ССП исто је што и замислити хоџу како се крсти у цркви. Ипак, оно што чуди јесте млако држање опозиције по овом питању. Она непрестано најављују повезивање кроз заједничке акције, али од тих акција, некако, још увек нема ни трага ни гласа. Зашто се опозиција око овог питања не би сложила и заједнички наступила? Зар ово није минимални показатељ озбиљности и одговорности опозиције, оно што би чак и најлојалнија опозиција у свакој другој земљи урадила у парламету? Али, наша опозиција се, како ствари тренутно стоје, радије забавља локалним изборима, него што се занима за националне теме. Она ће, изгледа, тим темама почети да се бави тек пред националне изборе, 2011. године. Дотле Србија можда и добије "бели шенген". Али, не добије ли дотле Србија праву опозицију, цена тог "успеха" биће далеко већа од оних 200 милиона евра, колико ћемо дотад потрошити на буџетско дотирање једне националне лудости.

Која је прихватљива цена "једностране лудости"?

Пише: Слободан Антонић
четвртак, 04 јун 2009 05:59

[1] http://www.danas.rs/vesti/politika/odlucuju_ministri_pravde_i_policije_ali_ne_uskoro_.56.html?news_id=162504

[2] <http://www.glas-javnosti.rs/clanak/drustvo/glas-javnosti-30-05-2009/evropska-roba-pojela-domacu>